

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

856. Quænam censeatur esse causa legitima permutationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

permutationis, & beneficia illa compermutantibus conferre; cum vacantia per resignationem non reserventur Papæ vi regulæ octava. *Cancellaria*, seu mensium, utpote in qua dicitur: *aliàs, quàm per resignationem*: Gonz. gl. 14. n. 33, juncto n. 29. Chok de permur. p. 1. c. 3. n. 4. Atque ita etiã in specie poterunt Episcopi Germaniã non obstantibus concordatis permutationes auctorizare, & beneficia compermutantibus conferre in mensibus reservatis Papæ; Siquidem per concordata non censetur Papa voluisse conditionem Episcoporum Germaniã facere deteriorem, illisque plus detraxere, quàm aliàs concessum aliarum provinciarum Episcopis vi regulæ octavæ. Chok. loc. cit. n. 3. Poterunt quoque expedire permutationes beneficiorum reservatorum collationi aliorum, seu quorum collatio spectat ad inferiores, de consensu tamen eorum; cum hi inferiores permutationem auctorizare nequeant, & facultas expediendi permutationes soli habenti jurisdictionem Episcopalem, aut quasi talem regulariter sit reservata. Chok. loc. cit. p. 1. c. 12. n. 1.

2. Secundò exemptorum. Chok. loc. cit. n. 4. Azor. loc. cit. de quo vide dicta suprã, ubi, an ea permutari queant.

3. Tertio beneficiorum Episcopo propriorum, sive quæ ipse possidet; Siquidem, si Episcopus beneficium, quod retineret & possideret in sua diocesi ex dispensatione Papæ, permutare velit cum alio etiam ejusdem diocesis beneficiato, permutationem instituere debet coram Metropolitanò; quia permutatio, ut dictum, fieri nequit nisi coram Superiore, qualis quò ad hoc est Metropolitanus respectu Episcopi. Pirh. ad rit. de rer. permur. n. 27. citans Suar. l. 4. de simon. c. 32. n. 9. Barbof. juris. Eccles. l. 3. c. 15. §. 5. n. 177.

4. Quartò: Permutationes unius cum pluribus, quæ simul haberi non possunt citra dispensationem Papalem, seu quæ simul habenda concedi nequeunt ab Ordinario. Azor. loc. cit.

Quaestio 855. An permutatio requiratur necessario causam legitimam?

Respondeo: Permutatio coram Ordinario fieri non potest, nisi iusta subsistente causa. c. *quaestum*. de rer. permur. Tond. qq. benef. p. 2. c. 4. §. 8. n. 27. Ventrigl. To 2. annot. 4. §. 2. n. 17. Castrop. de benef. d. 6. p. 3. §. 1. n. 5. Garc. p. 11. c. 4. n. 44. citans quamplures. Cum enim de jure prohibita sit beneficiorum permutatio. cit. c. *quaestum*. & veluti odiosa & contra Concilia. c. *majoribus de preb.* ut ait Calderin. conf. 2. de rer. permur. apud Garc. loc. cit. hæc prohibitio relaxari, & in ea dispensari non potest per Episcopum, nisi intercedente iustã causã. Castrop. cit. n. 4. & 5. Garc. cit. n. 44. in fine. citans Tusch. concl. 303. n. 1. lit. P. Hinc permutantes coram Ordinario obligati sunt allegare causam legitimam permutationis, & Ordinarius illam examinare, aliàs ejus dispensatio erit nulla, utpote facta in & contra legem Superioris, absque causã cognitione. Castrop. loc. cit. qui etiam illud à fortiore procedere ait, stante Constitutione Pii V. § 8. concedentis Ordinariis admittere permutationes, quæ Canonicis Sanctionibus & Apostolicis Institutionibus permittuntur, & si secus factum fuerit, irritum esse decernitur; nullã autem alia permutationes Canonicis Sanctionibus sint permittæ, quàm quæ fiunt ex causã utilitatis

vel necessitatis Ecclesiæ; adeo que cetera sint omnino irrita & inanes. Idem ait Garc. n. 50. & 51. quin & addit, beneficia sic permutata coram Ordinario absque iustã causã manere tanquam vacantia reservata Papæ, aut Superioribus Ordinariis, qui talem permutationem admittit; & insuper admittentem talem permutationem incurrere penam suspensionis, de qua in dicta Constitutio. Pii V. § 8. Quamvis, ut ait Garc. n. 49. Bellam. de rer. permur. p. 6. q. 2. n. 12. teneat, permutationem sine illa causã ab Episcopo factam, etsi in hoc male fecerit, posse irritari, non verò esse ipso jure irritam. Sed neque præsumitur in dubio permutatio facta ex iustã causã, juxta Garc. loc. cit. n. 54. nec etiam Ordinario attestanti adesse causam permutationis credendum est, si non præmiserit causã cognitionem & examen. Tond. loc. cit. ex Barbof. juris. Eccles. l. 3. c. 15. n. 172. Castrop. cit. n. 5. Garc. cit. n. 52. citans quamplures; ed quòd, cum regula sit, permutationes de jure fieri non posse, qui dicit factam ex causã legitima (quo casu limitatur ea regula) probare debeat hanc causam limitationis & specialitatis. Contrarium sentiente Bellam. loc. cit. nempe in dubio præsumi, permutationem factam ab Episcopo esse factam bene, & ex iustã causã. Item Ancharano. conf. 279. cujus sententiam procedere ait Garc. n. 53. & præsumi posse pro Ordinario, dum is in ipsa permutatione enunciaret, adhibitam à se causã cognitionem.

Quaestio 856. Quanam censetur esse causa legitima permutationis?

1. **R**espondeo primò: Causa sufficiens ad permutandum est necessitas, aut utilitas Ecclesiæ, seu melior majorve cultus Dei. In hoc conveniunt omnes, ut patebit ex mox dicendis.

2. Respondeo secundò: Est quoque causa ad permutandum sufficiens utilitas & commoditas permutantium, dum ea redueatur & redundat in bonum Ecclesiæ, & augmentum cultus divini, ut nimirum sic permutatis beneficiis, melius & promptius Deo serviat, Uti contingit, dum v. g. beneficiatus ob assiduas inimicitias, vel æris intemperiem contemplexioni & valetudini suæ noxiam non potest tunc in loco beneficii sui commorari; vel ob idiomatis imperitiam Chok. de permur. p. 2. c. 21. n. 2. Castrop. cit. §. 1. n. 4. Ventrigl. loc. cit. n. 19. Barbof. loc. cit. n. 127. Azor. p. 2. l. 6. c. 30. q. 4. Garc. p. 11. c. 4. n. 47. citans Gamb. in c. 1. de rer. permur. in 6. n. 9. Cald. conf. 1. eod. tit. & c.

3. Respondeo tertio: Nequaquam causa sufficiens ad permutandum est solus favor, vel sola commoditas, & utilitas compermutantium, nullam habens admixtam utilitatem Ecclesiæ, seu nullã habitã ratione utilitatis Ecclesiæ, aut melioris servitii divini. Garc. loc. cit. n. 49. ubi expressè inquit: *pateat ergo, permutationem factam absque ulla causã iustã, quæ saltem redundet in utilitatem Ecclesiæ, & ad eam saltem reductivè pertineat, nullam esse, si coram Inferiore Papæ fiat.* contra Bellam. qui sentit non esse irritam ipso jure, sed posse irritari. Ita pariter sentiunt AA. alii immediatè ante citati, dum inquirunt, posse fieri permutationem ob utilitatem permutantium, debere tamen semper adesse utilitatem saltem consecutivam, seu redundare saltem consecutivè in utilitatem Ecclesiæ, ut Bellam. Ventrigl. Barbof. posse fieri ob utilitatem personarum, modò non resultet inde damnum Ecclesiæ, sed utilitas, ut Gamb.

Gamb. loc. cit. apud Garc. Præter quosità expressè sentit Sylv. v. permutation. n. 12. apud Garc. n. 47. inquit requiri, ut permutatio fiat ex causa spirituali, qualis est, ut Deo meliùs seruiatur. Item D. Th. in 4. d. 25. q. 3. a. 3. dicens, quòd permutatio fieri debet pro causa spirituali, puta, ut meliùs Deo seruiatur; aliàs, si pro terreno commodo aliquo utriusque, vel alterius fiat permutatio, est simoniaca. Idemque cum D. Tho. dicentes Corrad. in respons. casuum conscient. q. 42. & Ugol. tab. 1. de simon. c. 27. §. 1. n. 6. apud eund. Garc. n. 45. quorum posterior inquit, simoniam committi, aut saltem peccari, ubi ob non necessitatem vel utilitatem Ecclesiæ, & ut Deo meliùs seruiatur, permutatio fit, ut debet; sed ob rerum terrenarum commodum, nullo habito respectu ad cultum divinum, Et hinc, qui beneficium permutat cum alio ob id, quòd ubi aliud illud beneficium est, venationi & piscationi operam dare possit, planè peccare, ex quo ob has causas permutatio permixta non est. Nullam verò intervenire aut spectari utilitatem Ecclesiæ, difficile esse definire, bene ait Chok. loc. cit. n. 3. propter palliationes & technas, quas Ordinariis obtinent permutare cupientes.

4. Respondeo quartò: Pro iusta causa admittenda per Ordinarium permutationis sufficit utilitas unius Ecclesiæ compermutantium, modò ex parte Ecclesiæ alterius compermutantium non sit in damnum considerabile; eò quòd id conformius videatur textui c. questum, ut pote qui dicendo: *quæ uno loco minus sunt utiles*: considerat utilitatem unius loci. Garc. cit. n. 49. & ex eo Ventrigl. loc. cit. n. 18. (qui etiam ait, quòd ad necessitatem Ecclesiæ sufficere secundum omnes, ut ea sit ex parte unius) contra Tusch. lit. p. concl. 305. n. 5. & Gemin. conf. 105. n. 5. requirere utilitatem utriusque Ecclesiæ compermutata.

5. Respondeo denique: Ut superior teneatur admittere permutationem, requiritur causa necessitatis, vel maguz & evidētis utilitatis Ecclesiæ. Garc. loc. cit. n. 48.

Questio 857. An ad permutationem necesse sit, ut, dum beneficium resignatur animo permutandi, exprimat, resignationem fieri hoc animo?

Respondeo negativè. Tond. qq. benef. p. 3. c. 180. d. n. 1. ubi ait: multa resignationes sunt species quadam permutationum; mutua autem talis resignatio juxta gl. in Clem. 1. de rer. permut. vel ex causa fieri potest, exprimendo, vel non exprimendo illam fieri ex causa permutationis: quia si illud non exprimat, sufficit illud colligi ex conjecturis, v. g. ex præcedentibus gestis vel dictis, ut Imol. in cit. Clem. unic. n. 7. Anchar. n. 3. aut etiam probari per testes vel instrumenta, ut Cardin. in cit. Clem. n. 6. in fine. Veri simile enim non est, quòd quis beneficium suo renunciet sine causa. Similia habet Tond. p. 1. c. 75. n. 7. & 8. ubi ait: DD. omnes in cit. Clem. Afferunt, permutationem per se fieri, imò & de rigore faciendam esse per liberam & puram resignationem compermutantium, illòsque posse mutuo resignare beneficia, etiam præcedente tractatu de permutando, & quòd non sit opus exprimere titulum permutationis, modò resignationes hinc inde purè & liberè fiant; cum per eas non sint ligata manus collatorum, & resignantes non teneantur exprimere causam resignationis, sed ea præsumatur de jure.

P. Leuren, Fori Benef. Tom. III.

Questio 858. An necesse sit in permutatione facere mentionem tractatus jam antecedenter habiti inter compermutantes de compermutando?

Respondeo negativè: Idque sive permutatio fiat coram Papa, sive coram Ordinario. Paris. de confid. q. 40. n. 39. & 40. dicens ita obtinuisse usum & praxin quotidianam.

Questio 859. An in permutatione necesse sit fieri mentionem beneficiorum aliorum à compermutantibus jam habitorum?

1. Respondeo primò: Id neque de jure, neque de stylo necessarium est, dum permutatio fit coram Ordinario, non secus ac in alia ab eo facta provisione Azor. p. 2. l. 7. c. 29. q. 27. §. sciendum est. Chok. p. 2. c. 5. n. 6. Garc. p. 11. c. 4. n. 99. citans Menoch. de arb. l. 2. casu. 201. n. 150. Corad. de benef. p. 1. c. 9. n. 8. & c. Idem videtur, dum permutatio fit coram Legato de latere. Azor. loc. c.

2. Respondeo secundò: Permutationem factam coram Papa, etiam ad preces permutantium (dum enim fieret motu proprio, seu adjectâ clausulâ *motus proprii*, vel etiam *pro expressis habentes*, videtur certum esse, id non requiri. Chok. loc. cit. n. 1. ex Rebuff. in pr. cit. de permut. n. 35. dicente tutius esse, fieri mentionem omnium obtentorum, nisi adessent dictâ clausulâ) nullâ factâ à permutantibus mentione beneficiorum ab iis jam obtentorum, quantum est de jure communi, subsistere, astruunt cum Federic. de Senis. tr. de permut. q. 13. (vel ut eum citat Chok. n. 27.) Gamb. de permut. p. 2. n. 188. Pet. de Ubalde. de permut. d. n. 21. ad 27. Ægid. eod. tr. p. 3. q. 1. d. n. 10. apud Azor loc. cit. Item Gimon. in Enchirid. benef. l. 2. q. 17. n. 159. & alii apud Garc. loc. cit. n. 93. eò quòd canones solum statuant, debere fieri mentionem obtentorum in impetrationibus & dispensationibus ad occludendam viam ambitioni; in permutatione autem non sit impetratio & collatio simpliciter facta, sed tantum permutationis gratiâ, cesseret etiam omnis ambitio; cum beneficium beneficio non addatur, sed unum in locum alterius subrogetur, quâ ratione etiam motus Chok. loc. cit. n. 4. ait: non temerè recederem à sententia Federici, quam etiam sequitur Lot. l. 1. q. 37. n. 26. Contrarium tamen esse de stylo, & servari in Curia Romana, testantur ipsi hi AA. plerique, & in specie Ægid. & Federic. & Rotam decis. 5. de rescrip. & 12. de prob. in antiq. apud Garc. n. 89. quin & Federic. opinionem suam veram existimat salvo tamen hoc stylo, & sequendum esse hunc usum & stylum Curia, asserit Azor loc. cit. §. ceterum, & Chok. loc. cit. n. 5. E contra non solum ex stylo, sed & de rigore juris faciendam esse hanc mentionem præhabitorum, expressè tenet Castrop. de benef. d. 6. p. 3. §. 4. n. 3. & tenere videtur Garc. n. 89. juncto n. 94. & 95. utpote utens iisdem, quibus Castrop. rationibus, & dissolutionibus argumentorum sententiæ oppositæ: nempe quòd in permutatione verè detur impetratio & collatio novi tituli, & si ex causa permutationis, & quòd, licet in permutatione, admixta ex eius causa resignatione collatio sit necessaria ac debita compermutantibus, non secus ac facta electione & præsentatione legitima, debita est confirmatio & institutio (ob quam causam opus non est confirmandum vel instituendum per Papam facere mentionem à se jam obtentorum, ut Ca-

Mm strop.